

ការគ្រប់គ្រងរុក្ខជាតិនៅដីខាងជើង

ការហាត់បង់ និងការបកែខ្សែកែទីជំរក

ទីជំរកគឺជាកន្លែងដែលសារពាង្គកាយចុះទៅនៃតំបន់នោះ។

ការហាត់បង់ទីជំរកកើតឡើងនៅពេលដែលទីតំបន់សមស្របសំរាប់រស់នៅត្រូវបានគេផ្លាស់ប្តូរអោយមានការប្តូរវប្បធម៌ ហើយវាក៏រាលដាលទៅទីជំរកមិនសមស្របសំរាប់ការរស់នៅដដែលរបស់សត្វពាហនៈដទៃទៀត។ អាស្រ័យទៅតាមទីបំផុតដែលត្រូវការចាំបាច់សំរាប់ទម្រង់ការរស់រានមានជីវិត និងការបន្តពូជ ការហាត់បង់ទីជំរកអាចបង្កការប្តូរឈមមុខនិងការផុតពូជ។

ការបកែខ្សែកែទីជំរកគឺជាការបំបែកទីជំរកដែលជាប់គ្នានិងទាក់ទងគ្នា បង្កកខ្ពស់គុណភាពការរកចំណី និងដក្ខេ។ ការបកែខ្សែកែនេះឈានដល់ចំណុចកំពូលនៅពេលដែលទីជំរកត្រូវបានបំបែកជាវាលតូចៗដាច់ពីគ្នាដោយទ្រុឌទ្រោមពីទុរទៅដោយបណ្តុំនៃប្រភេទដីប្តូរពីប្រភេទស្រដៀងគ្នា(mosaic of different land uses)។ វាលតូចៗដាច់ពីគ្នាទាំងនេះមិនគ្រប់គ្រាន់ដើម្បីបង្កើនចំនួនសំណុំភារៈរស់មួយចំនួនអោយនៅថិតថងទេ។ វាលតូចៗដាច់ពីគ្នាទាំងនេះងាយទទួលរងការរំខាននិងការថយចុះនៃគុណភាព។

បរិស្ថានលោកអ្នកជិះយន្តហោះមើលមកផ្តុំនៃខាងត្បូងនិងប្រទេសអូស្ត្រាលី លោកអ្នកនឹងសង្កេតឃើញទស្សនាពង្សាវតីពីគ្នា។ ការដាច់ពីគ្នានៃរុក្ខជាតិម្នាក់ៗស្រុកមានចំនួនតិចតួចហើយនៅឆ្ងាយពីគ្នា។ ឥឡូវនេះគេកំពុងចំណាចលុយយ៉ាងច្រើនដើម្បីព្យាយាមភ្ជាប់ទស្សនាពង្សាវតីពីគ្នានេះតម្រូវឱ្យមានជំនួយ។ ទស្សនាពង្សាវតីពីគ្នា និងការចំណាយប្រាក់យ៉ាងច្រើនលើការស្តារឡើងវិញនេះហើយដែលយើងចង់ជៀសវាងនៅដីភាគខាងជើង។

ដីភាគខាងជើង

អូស្ត្រាលីភាគខាងជើងមានប្រព័ន្ធធារាសាស្ត្រខ្លាំងបំផុតដែលនៅលក់ខណៈធម្មជាតិបំផុតនិងធំជាងគេបំផុតនៅក្នុងពិភពលោក។ នេះគឺជាសម្បត្តិអន្តរជាតិមួយដែលអាចទទួលបានការខូចខាតទៅហើយដោយការកាប់ធុករុក្ខជាតិម្នាក់ៗស្រុកចេញ។

បរិស្ថានដែលប្តូរវប្បធម៌យ៉ាងខ្លាំងទៅតាមរដូវនៃអូស្ត្រាលីភាគខាងជើងបង្កការអោយមានការប្តូរវប្បធម៌យ៉ាងខ្លាំងដល់ចំណីដីលមាននៅទីតំបន់មួយ។ ដូច្នេះសំណុំភារៈរស់ជាច្រើននៅអូស្ត្រាលីភាគខាងជើងចាំបាច់ត្រូវបកែខ្សែកែយ៉ាងទូលំទូលាយពាសពេញទស្សនាពង្សាវតីរយៈពេលយូរឆ្នាំ ដើម្បីទទួលបានចំណីសំរាប់ទម្រង់ការរស់រានមានជីវិត។

ដោយហេតុនេះហើយ ការរក្សាទុកចំនួនខ្ពស់នៃរុក្ខជាតិម្នាក់ៗស្រុកក្នុងទស្សនាពង្សាវតីរបស់ខ្លួនជាដាច់ខាតដល់សំខាន់ជាងបរិស្ថានដែលមិនសូវប្តូរវប្បធម៌តាមរដូវ។

ការកាប់ធុកជាង ៥០% នៃរុក្ខជាតិម្នាក់ៗស្រុកក្នុង”កំរិតទស្សនាពង្សាវតី(landscape scale)”(ឧទាហរណ៍ ៣០គីឡូម៉ែត្រការ)

នៅដីភាគខាងជើងអាចកាត់បន្ថយភាពចម្រុះនៃរុក្ខជាតិនិងសត្វដល់កំរិតមួយដែលចំនួនរុក្ខជាតិ និងសត្វអាចនឹងផ្តល់ចុះដល់កំរិតដែលគ្មាននិរន្តរភាព (យោងតាម Griffiths et al. 2009)។

តើយើងអាចធ្វើអ្វីបានដើម្បីតភ្ជាប់ការប្តូរពាណិជ្ជកម្មនៃដីភាគខាងជើង?

ភាពមានទំនាក់ទំនងគ្នាគឺជាផ្នែកមួយដ៏សំខាន់នៃការធ្វើផែនការរុក្ខសាររុក្ខជាតិ (vegetation retention planning) ព្រោះវាផ្តល់ការគាំទ្រដល់រុក្ខជាតិ និងសត្វនីមួយៗដែលត្រូវប្រកបវិញវាបង្កើនភាពចម្រុះសនេទេច និងបន្ថយការប្តូរឈមមុខនិងការផុតពូជ។

ខាងក្រោមនេះគឺជាគោលការណ៍ណែនាំខ្លះៗសំរាប់ការធ្វើផែនការរុក្ខសាររុក្ខជាតិ:

- រក្សាទុកវាលធំនៃរុក្ខជាតិ។ វាលកាន់តែធំផុតលំដាប់ទីជំរកកាន់តែធំ ហើយវាក៏កាត់បន្ថយការប្តូរឈមមុខការផុតពូជនៅនឹងកន្លែង (localised extinction)។
- ភ្ជាប់វាលបញ្ចូលគ្នាដោយរបៀង (corridors) ធំទូលាយ: របៀងអន្តរញ្ញាតិអោយសំណុំភារៈរស់យ៉ាងច្រើនបំណាស់ទីតាំងមួយទៅវាលមួយទៀតដើម្បីផ្តល់ស្រទាប់និងរក្សានិរន្តរភាពនៃចំនួនសត្វនិងរុក្ខជាតិ។ របៀងទំនងជាមានប្រសិទ្ធភាពនៅកន្លែងដែលមានទីជំរកបង្កកខ្ពស់អោយសំណុំភារៈរស់យ៉ាងច្រើនមានចំណីស្រី និងបង្កកាត់ពូជក្នុងរបៀងក៏ដូចជា អោយវាផ្តល់ស្រទាប់របៀងនេះ។ របៀងធំទូលាយទំនងជាមានទីជំរក និងចំណីច្រើនប្រភេទ។
- គ្រប់គ្រងបំណែងខ្សែកែនៃរុក្ខជាតិម្នាក់ៗស្រុក តំបន់ទូទៅនិងរបៀង: បំណែងខ្សែកែនៃរុក្ខជាតិម្នាក់ៗស្រុកនិងរបៀង អាចរក្សាបានភាពមានប្រយោជន៍របស់ខ្លួនល្អ: ត្រូវតែគ្រប់គ្រងទំហំការលុកលុយរបស់ពួកវាចង្វែរ ភ្ជាប់នឹងនេះ ការប្តូរដីច្រើនហ្មត់ និងការរំខានដោយការស៊ីស្រទាប់សត្វពាហនៈ: ច្រើនហ្មត់ និងផ្លូវអោយស្រទាប់ភាពនៃរុក្ខជាតិម្នាក់ៗស្រុកផ្តល់ចុះនិងផ្លូវអោយចំណីនៅក្នុង របៀងមិនសូវមាន។

ក្រោមគម្រោងផែនការរបស់ដីភាគខាងជើង (the Northern Territory Planning Scheme) ពាក្យសុំកាប់ធុករុក្ខជាតិម្នាក់ៗស្រុកត្រូវតែពិចារណាពីជីវៈចម្រុះនៃតំបន់និងការរក្សាសាររបៀងរុក្ខជាតិម្នាក់ៗស្រុករវាងចំនួនលោះវាលធំៗជាងគេ។

**ឯកសារយោងនិងឯកសារសំរាប់អានបន្ថែម
ទៀត**

The Bush Book: A manual for managing native vegetation across northern Australia. Maria Kraatz, Peter Jacklyn and Mike Clark (eds) (2009) Greening Australia (NT) Ltd, Darwin

Cattle and land management best practices in the Katherine region 09 (2009), Northern Territory Government

Landscape design for maintaining ecosystem services in tropical agricultural landscapes: the response of fauna and flora to landscape mosaics and implications for land clearing policy. Griffiths, A.D, Stewart, A.J., Calnan, T, Venn, S, Brooks, K, & Rankmore, B, (2009) Report to Land and Water Australia. Department of Natural Resources, Environment, the Arts and Sport, Darwin.

NT Sustainable Land Use Guidelines (2008), Northern Territory Horticultural Association

គោលការណ៍ណែនាំអំពីការកាប់កាយព្រៃចេញពីដី
nt.gov.au/property/land-clearing/apply-to-clear-freehold-land

ព័ត៌មានបន្ថែម

Department of Environment and Natural Resources

Rangelands Division

Ph. 08 8999 3631

nt.gov.au/environment/soil-land-vegetation/native-vegetation

Flora and Fauna Division

Ph: 08 8995 5000

denr.nt.gov.au/about/flora-and-fauna-division

សន្និដ្ឋានព័ត៌មានការពិតផ្សេងទៀតលើសិទ្ធិ

តើហាយអេដាយសិទ្ធិជាអ្វី?

តំបន់ទូរនាបនិងរបៀងរុក្ខជាតិម្ចាសស្រុក

ការគ្រប់គ្រងការដុះឡើងវិញ

ការកាប់ដុកដោយអនុលើ

សន្និដ្ឋានព័ត៌មានការពិតស្តីពីរុក្ខជាតិងាយទទួលរងគ្រោះថ្នាក់

ព្រៃកែច្នៃកាង

សហគមន៍រុក្ខជាតិលើកំរាលខ្ពស់

ព្រៃស្មៅត្រក

ព្រៃដងទឹកភ្នំល្បែងមូសុង

រុក្ខជាតិតាមមាត់ទន្លេឃ្មុំ